

Raadsvoorstel

onderwerp	Fusie omgevingsdiensten regio Arnhem en regio Nijmegen
zaaknummer	Z/25/487030
documentnummer	INT/25/1253630
portefeuillehouder	B. Kagei
portefeuille	Milieu

1. Samenvatting

Het bestuur van de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) heeft een onderzoek laten doen naar intensieve samenwerking of fusie met één of meerdere andere Gelderse omgevingsdiensten.

De Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) kwam uit de verkenning als meest geschikte partner vanwege de al bestaande samenwerking rond de provinciale taken, vergelijkbare ambities en regionale congruentie.

In december 2024 hebben de besturen van ODRA en ODRN besloten nader onderzoek te laten doen naar eventuele belemmeringen voor een fusie. Dit onderzoek heeft uitgewezen dat er verschillen bestaan tussen beide diensten, maar dat deze verschillen beheersbaar zijn.

De besturen van de ODRA en de ODRN stellen voor de beide diensten te fuseren tot de Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM). Door een schaalvergroting ontstaat een robuuste en toekomstbestendige omgevingsdienst die ook in de toekomst goed in staat zal zijn haar taken te blijven uitvoeren.

De beoogde fusiedatum is 1 januari 2026.

Volgens de procedure in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) worden de ontwerp-stukken voor de fusie tussen ODRA en ODRN in procedure gebracht voor formele besluitvorming.

De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen over de ontwerp-fusiestukken.

Na verwerking van de zienswijzen wordt de definitieve wijziging van de gemeenschappelijke regeling voor het verkrijgen van toestemming voorgelegd aan de gemeenteraad.

Tegen het ontwerp van de GR ODGM met betrekking tot de verdeling van het saldo wordt een zienswijze ingediend.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor:

1. kennis te nemen van het besluit van de besturen van de omgevingsdiensten ODRA en ODRN om de ontwerp-stukken voor een fusie van beide diensten voor een zienswijze voor te leggen;
2. tegen de ontwerp-Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Groene Metropool (GR ODGM) een zienswijze in te dienen.

3. Waarom naar de raad

Overeenkomstig artikel 51 lid 3 van de Wgr is de raad bevoegd om een zienswijze in te dienen tegen het voorgestelde ontwerp van de GR ODGM.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Het doel is een kwalitatief sterke en robuuste omgevingsdienst te vormen die goed is voorbereid op de steeds complexer wordende maatschappij, waarbij kosten en kwaliteit in balans zijn.

Hiervoor dienen de bestaande gemeenschappelijke regelingen geharmoniseerd te worden.

Na ontvangst van alle zienswijzen over het ontwerp van de regeling is de omgevingsdienst verplicht om de zienswijzen van een reactie te voorzien. Hierna dient de raad toestemming te verlenen voor het definitief wijzigen van de gemeenschappelijke regeling. Dit is voorzien in het najaar van 2025.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1. Door de fusie ontstaat voor de toekomst een robuuste omgevingsdienst

ODRA kan voor de toekomst niet een kwalitatief goede uitvoering van haar takenpakket borgen. De nieuwe fusieorganisatie kan dit wel en voldoet aan alle robuustheidscriteria. Er ontstaat een krachtenbundeling van de specialismen van de twee omgevingsdiensten. Ook is de verwachting dat nieuwe omgevingsdienst aantrekkelijker is voor medewerkers en daarmee minder kwetsbaar is voor de arbeidsmarktkrapte.

1.2. Doorontwikkeling van onze omgevingsdienst is belangrijk gezien de grote milieu-opgaven

We zijn tevreden over waar ODRA nu staat in haar ontwikkeling, maar zien ook grote milieu uitdagingen. Een grotere organisatie die bovendien qua werkgebied gelijk is aan de Groene Metropoolregio, biedt hierin kansen. Oog hebben we daarbij voor het behoud van nabijheid van de omgevingsdienst bij de fusie.

1.3. Er zijn geen belemmeringen naar voren gekomen in het vervolgonderzoek naar fusie

Het due diligence onderzoek laat zien dat er verschillen zijn tussen ODRA en ODRN, maar dat deze niet dusdanig zijn dat ze niet beheersbaar zijn.

1.4. De ontwerp-GR-ODGM is in lijn met de huidige GR-ODRA

Vanwege de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regeling en de invoering van de Omgevingswet is de GR van ODRA vorig jaar aangepast. In het aanpassingsproces zijn de GR-en van ODRA en ODRN al op elkaar afgestemd. Belangrijkste voorgestelde wijzigingen zijn de stemverhoudingen, het vereiste van een $\frac{2}{3}$ meerderheid bij besluiten van het algemeen bestuur en het vragen van een zienswijze aan de raad over de jaarstukken en belangrijke financiële of gevoelige besluiten.

1.5. Er zijn financiële afspraken gemaakt om het fusieproces te borgen

In het ontwerp-bedrijfsplan zijn de financiële afspraken vastgelegd. ODRA en ODRN brengen bij de start van de nieuwe organisatie naar evenredigheid evenveel eigen vermogen en dotatie voorzieningen in. Voor het fusieproces wordt gewerkt met een fusiebegroting. Kosten en ureninzet voor het fusieproces worden gelijkelijk verdeeld over ODRN en ODRA. Verwachting is de kosten gedekt kunnen worden met subsidies van rijk en provincie. De door de eigenaren ingebrachte takenpakketten blijven in elk geval de komende drie jaar gelijk aan die van 2025.

2.1. Het niet hanteren van een maximumvermogen binnen de GR ODGM is niet wenselijk

In de ontwerp GR ODGM is een 'weerstandsratio' met een norm van 0,8 % als minimale ondergrens gedefinieerd zoals dat nu ook al in de huidige GR ODRA is opgenomen. Daarmee wordt voldaan aan de vanuit het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat opgestelde robuustheidscriteria. Overeenkomstig de Nota verbonden partijen Zevenaar 2019 dienen geen verdere reservevormingen plaats te vinden bij een GR en dienen positieve jaarresultaten terug te vloeien naar de deelnemende gemeenten. De wettelijke minimale ondergrens van 0,8 % van de weerstandsratio zou als maximum van het eigen vermogen binnen de GR ODGM opgenomen moeten worden.

2.2. De gekozen naamgeving van de omgevingsdienst is niet wenselijk

De nieuw te vormen omgevingsdienst heeft geen bestuurlijke en inhoudelijk relatie met de bestaande Groene Metropoolregio. Bij de verdere besluitvorming rond de fusie dient rekening gehouden te worden met een naam die geen gelijkenis vertoont met de Groene Metropool regio.

Alternatieven

De VTH-uitvoering staat de komende jaren voor grote maatschappelijke opgaven, zoals de energietransitie, klimaatadaptatie en de arbeidsmarktproblematiek. Voor het borgen van de kwaliteit van de VTH-uitvoering is het noodzakelijk om de uitvoeringsregio's voor de VTH-taken van gemeenten en provincies op te schalen.

Omdat de ODRA gezien deze taken niet meer robuust zal zijn is een fusie op termijn sowieso noodzakelijk. Daarnaast zijn gemeenten voor de uitvoering van bepaalde milieutaken verplicht om zichzelf aan te sluiten bij een omgevingsdienst. Het niet instemmen met het fusietraject is daarmee geen reële optie.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Door middel van een brief maken wij kenbaar dat er een zienswijze tegen het ontwerp GR ODGM wordt ingediend.

Na verwerking van de zienswijzen wordt de definitieve wijziging van de gemeenschappelijke regeling voor het verkrijgen van toestemming voorgelegd aan de gemeenteraad.

7. Klimaat en duurzaamheid

n.v.t.

8. Communicatie

Wijziging van de regeling vraagt om twee rondes langs de raden. In de eerste (huidige) ronde wordt de raad uitgenodigd om eventueel een zienswijze in te dienen.

In de tweede ronde wordt de raad verzocht om zijn toestemming te geven voor het besluit tot wijziging van de regeling.

De ODRA en ODRN verzorgen de communicatie rond het feitelijke fusieproces.

9. Kosten, baten en dekking

Uitgangspunt is een kostenneutrale fusie. Onze bijdrage aan de omgevingsdienst zal door de fusie de komende jaren niet structureel wijzigen. De fusie zelf kost ook geld. Verwachting is dat deze kosten kunnen worden gedekt door subsidies van rijk en provincie.

Daarnaast merken wij op dat er landelijk gewerkt wordt aan een landelijke uniforme financieringssystematiek voor de omgevingsdiensten. Hierdoor kan het zijn dat de gemeentelijke bijdrage op termijn zal wijzigen door herverdelingseffecten van een nieuw in te voeren financieringssystematiek. Die moet worden doorvertaald vanuit de landelijke robuustheidscriteria. Dit staat echter los van het fusietraject.

Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INK/25/1255882	Ontwerp GR Omgevingsdienst Groene Metropool
2.	INK/25/1255977	Toelichting ontwerp-GR Omgevingsdienst Groene Metropool
3.	INK/25/1255979	Ontwerp-bedrijfsplan Omgevingsdienst Groene Metropool
4.	INT/25/1255980	Due Diligence rapportage
5.	UIT/25/1255988	Zienswijze op ontwerp-GR Omgevingsdienst Groene Metropool

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris
Danielle Jansen

De burgemeester
Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Raadsvoorstel
Zaaknummer	Z/25/487030
Documentnummer	INT/25/1253630

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat de gemeenteraad een zienswijze kan indienen ten aanzien van de ontwerp Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Groene Metropool (GR ODGM) en bijbehorende fusie stukken;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr);

besluit:

1. Kennis te nemen van het besluit van de besturen van de omgevingsdiensten ODRA en ODRN om de ontwerp-stukken voor een fusie van beide diensten voor een zienswijze voor te leggen aan de raad;
2. tegen de ontwerp-Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Groene Metropool (GR ODGM) een zienswijze in te dienen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 24 september 2025 .

De griffier
Lennart Sluis

De burgemeester
Lucien van Riswijk